

*Маврін О. О.,
к.і.н., с.н.с., Інститут української археології та джерелознавства
імені М. С. Грушевського НАН України, м. Київ, Україна*

АРХЕОГРАФІЧНА ПУБЛІКАЦІЯ ПАМ'ЯТОК ПИСЕМНОЇ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ НА СТОРІНКАХ «ЗАПИСОК НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА» (1990-ті – початок 2000-х рр.)

Проаналізовано актуалізацію археологічної публікації як наукового жанру в редакційній політиці авторитетного наукового видання «Записки НТШ» протягом 1990-х – початку 2000-х років. Шляхом систематизації матеріалу визначені пріоритетні напрями у введенні до наукового обігу пам'яток вітчизняної історико-культурної спадщини, регіональні особливості та специфіка едиційної методики.

Ключові слова: археологія, писемні пам'ятки, публікація, «Записки НТШ».

Маврін А. А.,
*Інститут української археології та джерелознавства
імені М. С. Грушевського НАН України,
г. Киев, Украина*

АРХЕОГРАФИЧЕСКАЯ ПУБЛИКАЦИЯ ПАМЯТНИКОВ ПИСЬМЕННОГО ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ УКРАИНЫ НА СТРАНИЦАХ «ЗАПИСОК НТШ» (1990-е – начало 2000-х гг.)

Проведен анализ археологической публикации как научного жанра в редакционной политике авторитетного научного издания «Записки НТШ» на протяжении 1990-х – начала 2000-х годов. Путём систематизации материала определены приоритетные направления во введении в научный оборот памятников историко-культурного наследия, региональные особенности и специфика издательской методики.

Ключевые слова: археология, письменные памятники, публикация, «Записки НТШ».

Oleksandr Mavrin,
*MSGrushevsky Institute of Ukrainian archaeology and source study
National Academy of Sciences of Ukraine,
Kyiv, Ukraine*

ARCHEOGRAPHICAL PUBLICATION OF MONUMENTS OF THE HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE OF UKRAINE ON THE PAGES OF «ZAPYSKY NTSH» (1990s – beginning of the 2000s)

It was the beginning of the 1990s when the Ukrainian historical science had begun to realize a necessity of critical re-thinking the conceptual principles of further development in new social and political circumstances of independent Ukrainian State. One of the most important tasks of that time became studying, scientific treatment and publication of monuments of written historical and cultural heritage of the Ukrainian nation. Firstly, that ones which in the previous times had been ignored or misrepresented and especially selected or generally hidden and destroyed. That is why it was the time of the re-birth of archeographical science, activation of the archeographical publications as a separate documents' publication and as fundamental collections' publication. Especially it has to be stressed upon a form of journal archeographical publication. As an example it can be taken archeographical publication of the written monuments of historical and cultural heritage of Ukraine on the pages of well-known scientific periodical «Zapysky NTSh».

Documents originated from various archival collections of Ukraine are re-presented in source publications of the «Zapysky NTSh». Materials from TsDIA in Lviv can be re-presented in such groups:

Correspondence by famous Ukrainian scientists, politicians, writers, journalists: I. Borshchak, I. Zilynskyi, V. Hantsov, V. Hnatiuk, Ye. Tymchenko, K. Kvitka, F. Kolessa, M. Hrushevskyi, M. Haivoronskyi, M. Lysenko, B. Lyatoshynskyi, V. Kuchabskyi, O. Makovey, I. Pankevych, L. Mosendz, M. Pavlyk. Especially can be noted correspondence by Ukrainian polemist writers of 1621-1624, two unknown letters by Bohdan Khmelnytskyi.

The majority of documents published belong to the period of the 14th – 20th centuries. In the same time, a special group of the documents consists of normative and lawful acts of Hetmanshchina: additional documents to Universals of Bohdan Khmelnytskyi for 1656, points of Ivan Vyhovskyi for 1659, Universals of Ivan Vyhovskyi, documents of Ivan Mazepa from 1705.

In contradistinction to other journals «Zapysky NYSh» publishes also bibliographical materials as unknown volume «Arkhiv Yugo-Zapadnoy Rossii» unpublished 25th volume and index of «Chteniia v Istoricheskom obshchestve Nestora-letopistsa».

Of great scientific importance are the documents that make possible a better understanding biographies of famous persons like I. Rutkovych, D. Dontsov, P. Mohyla.

The archeographical publications in «Zapysky NTSh» in general have a great importance for further development of archeography as well as other humanities in Ukraine. They considerably expand data base for research work in history, cultural studies, social studies, folklore, ethnography, literature studies, linguistics and many other disciplines. However a sufficient, valuable and representative source base of this country's humanities now needs a lot of common efforts of specialists in various spheres of science.

Key words: archeography, writing monuments, publication, «Zapysky NTSh».

На початку 1990-х років перед українською історичною наукою постало питання докорінного перегляду концептуальних засад розвитку в нових суспільно-політичних умовах незалежної української держави. Одним з найважливіших завдань цього часу стало вивчення, наукове опрацювання та публікація пам'яток писемної історико-культурної спадщини українського народу, насамперед тих, які в попередні часи або замовчувались, або перекручувались та певним чином відбиралась, чи взагалі приховувались або знищувались. Тому саме в цей час активно відроджується в Україні археографічна наука та активізуються археографічні публікації як окремі видання документів, так і цілі корпусні публікації. Окремо слід приділити увагу формату журнальної наукової археографічної публікації. Яскравим прикладом тут виступає археографічна публікація писемних пам'яток на сторінках авторитетного наукового періодичного видання «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Характерною рисою більшості публікацій є послідовне дотримання прийнятих в українській археографічній науці правил передачі текстів із максимальним збереженням не лише змісту, а й форми документу. Коментарі змістовні і в цілому належним чином обґрунтовані з огляду на сучасний стан науки. Хоча дослідницька концепція

«Записок» тяжіє до західноукраїнської проблематики, значна кількість опублікованих матеріалів пов'язана з історією та культурою всієї України.

В записках Наукового товариства імені Шевченка використовуються справи із ЦДІА у Львові. Публікацію листів у «Записках» можна представити у таких групах:

- Листи Ілька Борщака [1] та Івана Зілинського [2] до Кирила Студинського, листи Івана Зілинського до Олексія Шахматова [3] та Всеволода Ганцова до Івана Зілинського [4];
- Листи Володимира Гнатюка до Михайла Зубрицького [5] та листи Євгена Тимченка [6], Климента Квітки [7] та Ярослава Пастернака [8] до Володимира Гнатюка;
- Листування Філарета Колесси з Климентом Квіткою [9], з Михайлом Грушевським [10] та з Михайлом Гайворонським [11];
- Листи Михайла Гайворонського до Миколи Грінченка [12] та Василя Вітвицького [13];
- Листи Михайла Грушевського до Ватрослава Ягича [14] та Михайла Коцюбинського [15], Сергія Єфремова [16] до Михайла Грушевського;
- Листування Миколи Лисенка з галичанами [17];

- Листи Богдана та Павла Кирчівих [18], Остапа Луцького [19] до Івана Франка;
- Листи Дениса Січинського до Ярослава Вінцковського [20];
- Листи Миколи Федюка та інших кореспондентів у справах М. Федюка до митрополита Андрея Шептицького [21];
- Три листи Анатолія Вахнянина до невстановленого адресата [22];
- Листи Василя Стефаника до Юрка та Вацлава Морачевських [23];
- Із епістолярної спадщини Бориса Лятошинського [24];
- Листи Василя Кучабського до Івана Крип'якевича та Стефана Томашівського [25];
- Листи Осипа Маковея до Василя Щурата [26];
- Листи Івана Панькевича до Володимира Дорошенка [27] та Антона Дольницького [28];
- Листи Леоніда Мосендза до Дмитра Донцова [29];
- Листи Михайла Павлика [30] та Романа Яросевича [31] до Михайла Драгоманова.

Необхідно назвати ще листування українських письменників-полемістів 1621-1624 років [32] за часів Гетьманщини: два невідомі листи Богдана Хмельницького [33].

У «Записках» найбільше надруковано документів датованих від XIV – XX століттям. Серед великої кількості документів слід розглянути документи які складно узагальнити в одній категорії, жанрі чи виді. Сюди відносимо «Забуті та невідомі староукраїнські грамоти XIV – першої половини XV ст.» [34], інвентарні матеріали сеймику Холмської землі останньої чверті XVI – першої половини XVII століть [35], спостереження за «Реєстром Чернігівських границь» з 20-х років XVI століття [36], описи волинських маєтків князів Сангушків другої половини XVI століття» [37] та інструкція сеймику Волинського воєводства 1595 року [38] «Журнал каким образом произошло обранья гетмана войск Малороссийских обеих сторон Днепра 1750 году «17» д[ня]» [39].

Особливу групу публікації документів становлять нормативно-правові акти Гетьманщини, до яких відносимо: додаткові

документи до універсалів Богдана Хмельницького за 1656 рік [40] пункти Івана Виговського українським послам на варшавський сейм 1659 року [41], універсали Івана Виговського Лубенському Мгарському Преображенському монастиреві [42], чотири документи Івана Мазепи з 1705 року [43]. З історії Гетьманщини слід навести український дипломатарій другої половини XVII століття [44] та дипломатичне листування уряду Кримського ханства (друга половина XVI – початок XVIII століть) [45], перепис Подільського козацького полку 1659 року [46], оповіді козаків-сучасників про Задунайську Січ [47], документи до історії Дунайського (Новоросійського) козацького війська [48], а також Ніжинський літопис XVIII століття [49].

На відміну від інших журналів у «Записках» здійснюється публікація бібліографічних даних, як незнаний том «Архива Юго-Западной России» [50], невидані 25-й том і покажчик «Чтений в Историческом обществе Нестора-летописца» [51] та забуті публікації Леоніда Глібова у газеті «Черниговские губернские ведомости» [52].

Особливу наукові цінність у «Записках» складають документи, які дозволяють краще і детальніше вивчати біографії видатних діячів. Публікація таких документів дозволили ширше розглянути біографії Івана Рутковича [53], Дмитра Донцова [54], Петра Могили [55]. Унікальною стала публікація автобіографії Стефана Таранушенка, в яку також увійшла і бібліографія його праць [56].

Тематичну різноманіть публікацій забезпечує документи з історії церкви: документ стосовно релігійних поглядів Стефана Зизанія [57], «Апологія» Михайла Малиновського [58], протоколи генеральних візитацій церков Київської уніатської митрополії XVIII століття на прикладі недатованої єпископської ревізії Щирецького намісництва [59] та недатований реєстр духовенства, церков і монастирів Львівської єпархії за владцтва Йосифа Шумлянського [60].

У «Записках» публікують визначні для української історіографії роботи як український переклад роботи Івана Лисяка-Рудницького «Напрями української політичної думки»

[61], статтю Ігоря Лоського «Григорій Винський і його «Записки»» [62], «Слово перестороги» Василя Подолинського [63], «Хроніку Французької революції» Дениса Зубрицького [64], погляди М. Грушевського на Івана Мазепу [65], а серед художньої літератури переклади українською мовою віршів Олександра Блока і щоденникові записи Василя Симоненка [66] та твори Миколи Лукаша подані до видавництва «Дніпро» [67].

Характерною відмінністю «Записок» є публікація документів з історії діяльності мистецьких товариств: Музичного братства у Львові XVI – XVII століть [68], Товариства прихильників української літератури, науки і штуки у Львові [69], Літературно-мистецького клубу та Спілки українських письменників у Львові 1941-1944 роки [70], Товариства охорони української старовини у Львові за 1914 рік [71]. Окремо слід назвати документи про перебування архітектора Бернардо Морандо у Львові [72] та Латинську епітафію [73].

З мемуарних публікацій можна назвати автобіографічний документ київського будівничого Степана Ковніра [74] та уривок

щоденника цитриста та композитора Євгена Купчинського за 1888-1889 роки [75].

Невелика кількість опублікованих у «Записках» документів XX століття не применшує їхньої актуальності. На підтвердження цьому слід назвати звіт з місії Теофіля Окуневського до Угорщини на початку 1919 року [76], або «Військові плани «зміцнення польського характеру» східних воєводств держави (березень 1938 року)» [77] чи «Російські археографічні експедиції 1970-х років в Україну і наслідки їхньої праці» [78].

Археографічна публікація пам'яток писемної історико-культурної спадщини на сторінках «Записок Наукового товариства імені Шевченка» має, безумовно велике значення не лише для подальших наукових досліджень Західноукраїнського регіону, але й для всієї вітчизняної гуманітаристики, насамперед для таких дисциплін як історія, етнографія, літературознавство, мовознавство, біографістика, культурологія тощо. Проте ще й тепер вирішення проблеми формування достатньої повноцінної та репрезентативної джерельної бази вітчизняної гуманітаристики, потребує спільних зусиль фахівців з різних галузей науки.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Сварник Г. Листи Ілька Борщака до Кирила Студинського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССХХІІ). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 375-391;
2. Єдліньська У. Листи Івана Зілинського до Кирила Студинського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 229 (ССХХІХ). Праці Філологічної секції. – Львів, 1995. – С. 486-501;
3. Дзензелівський Й. Листування Івана Зілинського і Олексія Шахматова // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 229 (ССХХІХ). Праці Філологічної секції. – Львів, 1995. – С. 457-485;
4. Штогрин Д. Неопублікований лист Всеволода Ганцова до Івана Зілинського: причинок до класифікації українських говорів // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 234 (ССХХХІV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1997. – С. 566-571;
5. Дем'ян Г. Листи Володимира Гнатюка до Михайла Зубрицького // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССХХІІ). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1992. – С. 293-308;
6. Листи Євгена Тимченка до Володимира Гнатюка // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 224 (ССХХІV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 295-333;
7. Штундер З. Два листи Климента Квітки до Володимира Гнатюка з 1923 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 226 (ССХХVІ). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1994. – С. 269-280;
8. Романюк Т. Одинадцять листів Ярослава Пастернака до Володимира Гнатюка // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 230 (ССХХХ). Праці Секції етнографії та фольклористики. – Львів, 1995. – С. 451-466;
9. Залеська Р., Іваницький А. Листування Климента Квітки і Філарета Колесси // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 223 (ССХХІІІ). Праці Секції етнографії та фольклористики. – Львів, 1992. – С. 309-416;
10. Колесса К. Взаємне листування Філарета Колесси та Михайла Грушевського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 230 (ССХХХ). Праці Секції етнографії та фольклористики. – Львів, 1995. – С. 396-450;

11. Колесса К. Листування Михайла Гайворонського і Філарета Колесси // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 232 (ССXXXII). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1996. – С. 294-326;
12. Мисько-Пасічник Р. Листи Михайла Гайворонського до Миколи Грінченка від 17 квітня 1927 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 226 (ССXXVI). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1994. – С. 304-311;
13. Баб'як П. Листи Михайла Гайворонського до Василя Витвицького // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 232 (ССXXXII). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1996. – С. 327-339;
14. Дзэндзелівський Й. Листи Михайла Грушевського до Ватрослава Ягича // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 224 (ССXXIV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 283-288;
15. Гісцова Л. Листи Михайла Коцюбинського до Михайла Грушевського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 224 (ССXXIV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 289-294;
16. Гирич І., Синицина В. Із листування Сергія Єфремова і Михайла Грушевського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 224 (ССXXIV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 334-372;
17. Бернацька Г. Із невідомого листування Миколи Лисенка з галичанами // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 226 (ССXXVI). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1994. – С. 244-264;
18. Кирчів Р. Іван Франко і брати Кирчів: листування. Додаток: І. Листи Богдана Кирчіва; ІІ. Листи Павла Кирчіва; Некролог І. Франка на смерть Б. Кирчіва // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 229 (ССXXIX). Праці Філологічної секції. – Львів, 1995. – С. 389-427;
19. Ляшкевич П. Листи Остапа Луцького до Івана Франка і «Літературно-наукового вісника» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 229 (ССXXIX). Праці Філологічної секції. – Львів, 1995. – С. 428-448;
20. Горак Я. Листи Дениса Січинського до Ярослава Вінцьковського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 226 (ССXXVI). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1994. – С. 281-303;
21. Сусак В. Листи Миколи Федюка та інших кореспондентів у справах М. Федюка до митрополита Андрея Шептицького // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 227 (ССXXVII). Праці Секції мистецтвознавства. – Львів, 1994. – С. 420-434;
22. Горак Я. Три листи Анатолія Вахнянина до невстановленого адресата // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 232 (ССXXXII). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1996. – С. 286-293;
23. Трегуб М. Із невідомого листування Василя Стефаника з родиною Морачевських. Додаток: Листи до Юрка Морачевського; Лист до Вацлава Морачевського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 229 (ССXXIX). Праці Філологічної секції. – Львів, 1995. – С. 449-456;
24. Шамаєва К. З епістолярної спадщини Бориса Лятошинського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 232 (ССXXXII). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1996. – С. 353-359;
25. Кучабський Ю. Листи Василя Кучабського до Івана Крип'якевича та Стефана Томашівського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 233 (ССXXXIII). Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1997. – С. 482-509;
26. Баб'як П. Листи Осипа Маковея до Василя Щурата // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 234 (ССXXXIV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1997. – С. 543-565;
27. Дольницька М. Із листів Івана Панькевича до Володимира Дорошенка (1918-1943 роки). Додаток: [тексти шести листів] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 239 (ССXXXIX). Праці філологічної секції. – Львів, 2000. – С. 542-553;
28. Дольницька М. Із листів Івана Панькевича з Антоном Дольницьким у 1940-1944 роках. Додаток: [тексти 11 листів] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 239 (ССXXXIX). Праці філологічної секції. – Львів, 2000. – С. 554-572;
29. Сварник Г. Листи Леоніда Мосендза до Дмитра Донцова за 1931-1934 року. Додаток: [текст 30 листів] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 239 (ССXXXIX). Праці філологічної секції. – Львів, 2000. – С. 479-541;
30. Денисюк І. Листи Михайла Павлика до родини Драгоманових // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 234 (ССXXXIV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1997. – С. 452-542;
31. Трегуб М. Листи Романа Яросевича до Михайла Драгоманова (1888-1894 роки) // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 240 (ССXL). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 2000. – С. 590-655;
32. Мицик Ю. Із листування українських письменників-полемістів 1621-1624 років // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 225 (ССXXV). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1993. – С. 310-347;
33. Бутич І. Два невідомі листи Богдана Хмельницького // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССXXII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 319-326;
34. Купчинський О. Забуті та невідомі староукраїнські грамоти XIV – першої половини XV ст. // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 233 (ССXXXIII). Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1997. – С. 333-359;
35. Винниченко О. Матеріали сеймику Холмської землі останньої чверти XVI – першої половини XVII століть // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 238 (ССXXXVIII). Праці історично-філософської секції. – Львів, 1999. – С. 415-433;

36. Русина О. Із спостережень над «Реєстром Чернігівських границь» з 20-х років XVI століття // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 225 (ССXXV). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1993. – С. 293-306;
37. Кравченко В. Інвентарні описи волинських мастків князів Сангушків другої половини XVI століття // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 238 (ССXXXVIII). Праці історично-філософської секції. – Львів, 1999. – С. 385-414;
38. Крикун М. Інструкція сеймику Волинського воєводства 1595 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССXXXI). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 415-436;
39. Герасименко Н. Обрання Кирила Розумовського гетьманом Лівобережної України. Додаток: Журнал каким образом произошло обранья гетмана войск Малороссийских обоих сторон Днепра 1750 году «17» д[ня] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 238 (ССXXXVIII). Праці історично-філософської секції. – Львів, 1999. – С. 554-561;
40. Бутич І. Ще до універсалів Богдана Хмельницького за 1656 рік. (Додаток: тексти універсалів) // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 228 (ССXXVIII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1994. – С. 427-433;
41. Оляничин Д. Пункти Івана Виговського українським послам на варшавський сейм 1659 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССXXII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 327-350;
42. Бутич І. Універсали Івана Виговського Лубенському Мгарському Преображенському монастиреві // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 225 (ССXXV). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1993. – С. 348-354;
43. Дзьобан О. Чотири документи Івана Мазепи з 1705 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССXXII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 351-359;
44. Мицик Ю. З українського дипломатарія другої половини XVII століття // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 233 (ССXXXIII). Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1997. – С. 360-397;
45. Мицик Ю. З дипломатичного листування уряду Кримського ханства (друга половина XVI – початок XVIII століть) // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 240 (ССXL). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 2000. – С. 473-502;
46. Крикун М. Перепис Подільського козацького полку 1659 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 240 (ССXL). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 2000. – С. 503-529;
47. Бачинський А. Задунайська Січ в оповідях козаків-сучасників // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССXXXI). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 483-794;
48. Бачинська О. До історії Дунайського (Новоросійського) козацького війська // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 233 (ССXXXIII). Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1997. – С. 442-449;
49. Корпанюк М. Ніжинський літопис XVIII століття // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССXXXI). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 473-482;
50. Ульяновський В. Незнаний том «Архива Юго-Западной России» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССXXII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 360-369;
51. Ульяновський В. Невидані 25-й том і покажчик «Чтений в Историческом обществе Нестора-летописца» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССXXII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 370-374;
52. Дудко В. Забуті публікації Леоніда Глібова у газеті «Черниговские губернские ведомости» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 224 (ССXXIV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 269-282;
53. Александрович В. Два документи до початків біографії Івана Рутковича // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 227 (ССXXVII). Праці Секції мистецтвознавства. – Львів, 1994. – С. 372-378;
54. Сварник Г. Кілька документів до біографії Дмитра Донцова // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 228 (ССXXVIII). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1994. – С. 488-497;
55. Сухих Л., Шовковий Д. З джерел про життя і діяльність Петра Могили // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССXXXI). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 437-454;
56. Крячок М. Автобіографічні матеріали Стефана Таранушенка. [Додаток]: 1. Автобіографія Таранушенка Стефана Андрієвича; 2. Реєстр друкованих праць С. Таранушенка // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 230 (ССXXX). Праці Секції етнографії та фольклористики. – Львів, 1995. – С. 467-478;
57. Капраль М. Неопублікований фрагмент документа стосовно релігійних поглядів Стефана Зизанія // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 225 (ССXXV). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1993. – С. 307-309;

58. Химка І. «Апологія» Михайла Малиновського: до історії кризи у греко-католицькій церкві 1882 року і характеристики поглядів «святоюрців» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 225 (ССХХV). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1993. – С. 365-392;
59. Сkochиляс І. Протоколи генеральних візитацій церков Київської уніатської митрополії XVIII століття (на прикладі недатованої єпископської ревізії Щирецького намісництва) // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 238 (ССХХVІІІ). Праці історично-філософської секції. – Львів, 1999. – С. 434-514;
60. Сkochиляс І. Недатований реєстр духовенства, церков і монастирів Львівської єпархії за владцтва Йосифа Шумлянського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 240 (ССХL). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 2000. – С. 530-589;
61. Лисяк-Рудницький І. Напрями української політичної думки / З англійської переклала У. Гавришків // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 222 (ССХХІІ). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1991. – С. 45-70;
62. Лоський І. Григорій Винський і його «Записки» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 225 (ССХХV). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1993. – С. 355-364;
63. Стеблій Ф. Визначна пам'ятка української політичної думки середини XIX століття – «Слово перестороги» Василя Подолинського // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 228 (ССХХVІІІ). Праці Історико-філософської секції. – Львів, 1994. – С. 434-487;
64. Ададуров В., Рожик М. «Хроніка Французької революції» Дениса Зубрицького як історичне джерело наполеонівської епохи // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССХХХІ). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 495-506;
65. Жуковський А. Гетьман Іван Мазепа в оцінці Михайла Грушевського [Додаток: рецензія М. Грушевського] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 233 (ССХХХІІІ). Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1997. – С. 450-467;
66. Гнатюк М. Із творчої спадщини Василя Симоненка: переклади українською мовою віршів Олександра Блока і щоденникові записи // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 224 (ССХХІV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 373-388;
67. Стріха М. Микола Лукаш – відомий і невідомий. Додаток: До видавництва «Дніпро» // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 229 (ССХХІХ). Праці Філологічної секції. – Львів, 1995. – С. 505-517;
68. Мазепа Л. Документальні пам'ятки про Музичне братство у Львові XVI – XVII століть // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 226 (ССХХVІ). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1994. – С. 199-222;
69. Купчинський О. Статут і протоколи засідань Товариства прихильників української літератури, науки і штуки у Львові // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 227 (ССХХVІІ). Праці Секції мистецтвознавства. – Львів, 1994. – С. 393-419;
70. Купчинський О., Рудницький Л. П'ятдесят невідомих документів Літературно-мистецького клубу та Спілки українських письменників у Львові. 1941-1944 роки // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 234 (ССХХХІV). Праці Філологічної секції. – Львів, 1997. – С. 572-621;
71. Моздир М. Протоколи «Товариства охорони української старовини у Львові» від 1914 року. Додаток: [тексти протоколів] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 236 (ССХХХVІ). Праці комісії образотворчого та ужиткового мистецтва. – Львів, 1997. – С. 550-554;
72. Вуйчик В. Архівні джерела про перебування архітектора Бернардо Морандо у Львові // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 227 (ССХХVІІ). Праці Секції мистецтвознавства. – Львів, 1994. – С. 367-371;
73. Думанська І., Федорук Я. Латинська епітафія XVII століття // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССХХХІ). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 455-472;
74. Гирич І. Автобіографічний документ київського будівничого Степана Ковніра // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 227 (ССХХVІІ). Праці Секції мистецтвознавства. – Львів, 1994. – С. 379-381;
75. Антонович О. Уривок щоденника цитриста та композитора Євгена Купчинського з 1888-1889 років // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 232 (ССХХХІІ). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1996. – С. 267-285;
76. Баран З. Маловідомий епізод з історії українсько-угорських відносин (Місія Теофіля Окуневського до Угорщини на початку 1919 року) // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 233 (ССХХХІІІ). Праці Історично-філософської секції. – Львів, 1997. – С. 468-481;
77. Швагуляк М. Військові плани «зміцнення польського характеру» східних воєводств держави (березень 1938 року) Додаток: [тексти чотирьох документів] // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 238 (ССХХХVІІІ). Праці історично-філософської секції. – Львів, 1999. – С. 562-583;
78. Данко О. Російські археографічні експедиції 1970-х років в Україну і наслідки їхньої праці // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Том 231 (ССХХХІ). Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 1996. – С. 507-518.

РЕЦЕНЗЕНТИ: *Боряк Г. В.*, д.і.н., проф.; *Сінкевич Є. Г.*, д.і.н., проф.